

'Jo libje dit libben mar ien kear'

De op de Kûbaarder Warntille geborene Sjoerd Bonnema (1961) heeft in eigen beheer een boek uitgegeven. Met gedichten en korte verhalen.

KUBAARD / FOCHTELOO

Onderzoek al je talenten en deins er niet voor terug om steeds weer nieuwe dingen te leren die je interessant vindt. Vanuit die behoefte brengt Sjoerd Bonnema als Dreojts Amennob nu het boek 'De Schittering - Gedachten- en gedichtenspinsels over een onvoltooid verleden landschap' op de markt. Hij schreef niet alleen alle gedichten en korte verhalen, maar was ook nauw betrokken bij het samenstellen en het vormgeven van het boek. „Want ek dat fyn ik yntersant.”

Het 64 pagina's tellende boek is een verzameling van werk dat hij vanaf zijn negentiende schreef. Bonnema werkte en studeerde toen in Groningen. Rode draad in het boek – en eigenlijk ook in zijn leven – is het veranderende landschap en de rol van de mens daarin. De schrijver zet zich onder andere in voor het behoud van diversiteit en agrobiodiversiteit en voelt zich ook nauw betrokken bij het landschap in zijn woon- en leefgebied: Fochteloo, het grensgebied tussen de provincies Drenthe, Groningen en Fryslân.

Vertraging

Duurzaam reizen in de geesteswereld, de relaties tussen landschap, de mens en alles

wat op deze aarde leeft heeft zijn bijzondere belangstelling. „Ik snap ek wol dat it lânskip net bliuwe kin sa' t it is, mar yn it tempo wêryn as it no feroaret giet it my te mâl. Ik pleitsje dan ek foar de grutte fertraging. Minsken, tink earst goed nei foardat jo yngripe yn it lânskip om meastentiids louter ekonomyske redenen.”

De mens zou zich meer verbonden mogen voelen met het landschap waarin hij leeft. Als voorbeeld noemt Bonnema de Aboriginals, de oorspronkelijke bewoners van Australië.

Hun innige relatie met het landschap was noodzakelijk om te leven en te overleven maar was ook onderdeel van hun geloof. Hun verbinding met de natuur was zeer intens.

Muur

De 'geestesreis' van Sjoerd Bonnema begint met een gedicht op 13 augustus 1961, de dag dat hij geboren werd op Warntille. Het is dezelfde dag dat de Berlijnse Muur wordt voltooid. „Dy muorre is yntusken ôfbrutsen en ik hâld ek wol fan muorkes ôfbrekke. Minsken oan it tinken sette oer saken dy't foar har hiel seker binne.”

In het boek 'De Schittering - Gedachten- en gedichtenspinsels over een onvoltooid verleden landschap' verbindt hij het levende landschap

weer met zijn bewoners. Ruimte en tijd zijn in de gedichten, korte verhalen, foto's en schilderijen onderling uitwisselbaar. Het landschap rondom zijn woonplaats Fochteloo is één van de inspiratiebronnen voor het schrijven van dit compacte boek.

Sjoerd Bonnema heeft een deeltijd baan als beleidsmedewerker Milieuregelwetgeving bij Provinsje Fryslân. Op 1 maart begint hij een eigen bedrijf in diversiteit en biodiversiteit. In zijn vrije tijd is hij imker en heeft daarnaast wilde bijen. Ook wandelt hij graag vanwege de rust en experimenteert hij in zijn tuin met bijzondere planten en oude fruitbomen. Verder speelt hij didgeridoo, want hij ontdekte dat muziek mensen met elkaar kan ver-

binden. „Ik spylje wol op lytse partijtsjes en bygelyks as der in kollega ôfskied nimt. En dan echt fan alles: fan de Zuiderzeeballade tot moderne dancemuziek.” Daarnaast schrijft hij. Soms een column voor een plaatselijke krant, een stuk in het verenigingsblad van de weterhoun, of hij levert een bijdrage voor het personeelsblad of een periodiek van It Griene Nêst. Tot een boek was het nog niet van gekomen, maar dat ligt er nu dus ook.

Beleving

Haal uit het leven en uit jezelf wat er in zit. Niet wachten, luidt Bonnema's devies. Het hoeft niet spectaculair te zijn, zoek het liever in kleine dingen in je directe omgeving. „Ik ha hinnen en fyn it bygelyks prachtich om it gedrach fan dy bisten te besjen. It hoecht net allegear sa grut of mâl. Dêr giet it net om, it giet om de beleving.”

Het boek sluit af met een gedicht in het Fries. „De Fryske kultuer is wichtich. Kostber guod. Mar it nis no ek wer net sa dat de Fryske kultuer better wêze soe as oare.”

Op 19 februari is tijdens een optreden van het muziekgezelschap waarvan hij deel uit maakt, een presentatie van het boek bij Inart in Lemmer. Meer informatie: www.schittering.weebly.com.

De luttelste pousen in het veld.
De engel op haar voorhoofd.
De reis van een wandelaar langs de oever van de rivier.
De beleving van een langzaam voortschrijdende dag.

Achter de horizon ligt het wêreld veld.
Aan de oppervlakte van een groot meet wacht nog steeds de
schittering.
In een wêreld van en tegel in vertraginge wêre: verborgen
wat oangevoelde in de waarn van het oerere te voedsiggeven.

Het laatste nieuws op bolswardsnieuwsblad.nl

WO 15 FEBRUARI 2012